

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

№ 5 від 26.12.2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»

№ 111 від 30.12.2024

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації**

за темою

«Концептуальне оновлення історичної освіти і державні стандарти»

«Conceptual renewal of history education and state standards»

Укладач:

Астахова М.С., завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, к. пед. н.
Яковлев П.О., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти, к.ю.н.

Цільова група: учителі / викладачі історії, які забезпечуватимуть реалізацію
Державного стандарту базової середньої освіти

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання
кафедри соціально-гуманітарної освіти
20.12.2024 № 5

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна, змішана

НАПРЯМИ: розвиток компетентностей відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225 «Про затвердження професійного стандарту "Вчитель закладу загальної середньої освіти"» та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800

МЕТА: професійний розвиток учителів / викладачів історії відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ:

1. Забезпечити розвиток (формування) та удосконалення набутих компетентностей або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 року № 1225, у межах професійної діяльності вчителя / викладача історії.

A2. Предметно-методична компетентності

ГЗ. Оцінювально-аналітична

2. Поглибити й розширити знання вчителів / викладачів історії з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі; поглибити й розширити теоретичні знання із фахових і психолого-педагогічних дисциплін.
3. Удосконалити вміння вчителів / викладачів історії закладів загальної середньої освіти щодо оволодіння ними новими цифровими ресурсами

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма курсів підвищення кваліфікації за темою «Концептуальне оновлення історичної освіти і державні стандарти» розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2025 р. № 904 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти».

Актуальність програми обумовлена необхідністю підготовки вчителів/викладачів історії до концептуального оновлення організації освітнього процесу на уроках історії з використанням актуальних технологій та

методик навчання, реалізації вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Освітню програму курсів підвищення кваліфікації за темою «Концептуальне оновлення історичної освіти і державні стандарти» розроблено з урахуванням положень: законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року», від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників», професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225 "Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»”, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність учителя.

Обсяг: 30 годин (1 кредит)

Особливості організації освітнього процесу за цією програмою

Основними формами організації освітнього процесу на курсах підвищення кваліфікації за темою «Концептуальне оновлення історичної освіти і державні стандарти» є лекції теоретичного конструювання, інтерактивні лекції, тренінгові заняття. Специфіка реалізації освітнього процесу полягає в засвоєнні нових принципів побудови освітнього процесу на уроках історії відповідно до ідей і вимог Державного стандарту базової середньої освіти та концептуальних основ історичної освіти..

Науково-педагогічні працівники Академії можуть вносити зміни в пропонований освітньою програмою зміст з метою необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зазначивши їх в розкладі занять. Загальний обсяг таких змін може досягати до 25%.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- *для очного навчання:* матеріали (презентації) навчальних занять, цифрові освітні ресурси, ноутбук, проєктор з інтерактивними функціями / інтерактивна панель;
- *для дистанційного навчання:* матеріали (презентації) навчальних занять, цифрові освітні ресурси, ноутбук

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- норм і законів про освіту;
- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту базової середньої освіти;

- форм, методів, технологій навчання, виховання й розвитку учнів засобами історії;
- процедури сертифікації;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів історії.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ;
- реалізовувати принципи діяльнісного підходу, застосовувати діяльнісні методи навчання та різноманітні інструменти діяльнісного підходу в освітньому процесі;
- аналізувати, добирати та застосовувати компетентнісно орієнтовані завдання;
- здійснювати проєктну діяльність;
- здійснювати оцінювання і аналіз результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку.

Компетентності:

А2. Предметно-методична (здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти; формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти; здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти; добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти; формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти);

Г3. Оцінювально-аналітична (здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; здатність аналізувати результати навчання здобувачів освіти).

КУРИКУЛУМ курсів підвищення кваліфікації для вчителів історії за темою

«Концептуальне оновлення історичної освіти і державні стандарти»

№ з/п	Назва модуля	К-сть год / кредитів
1.	Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності	6 / 0,2
2.	Оновлення змісту освітньої діяльності	12 / 0,4
3.	Сучасні підходи до організації освітнього процесу	8 / 0,3
4.	Діагностико-аналітичний	4 / 0,1
	Разом год / кредитів	30 / 1

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
курсів підвищення кваліфікації
для вчителів історії за темою
«Концептуальне оновлення історичної освіти і державні стандарти»

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
1.	Модуль 1. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності		
1.1	Законодавчі аспекти професійної діяльності педагога	A3, B2, Г2	2
1.2	Розвиток критичного мислення вчителя та учнів: взаємозв'язок і стратегії навчання	A2, A3, Г2	2
1.3	Безпечний інформаційний простір сучасної освіти	A3, B2, B2	2
<i>Усього годин за модулем</i>			6
2.	Модуль 2. Оновлення змісту освітньої діяльності		
2.1	Як досягти обов'язкових результатів навчання: геопросторове та системне мислення	A2, A3, Г2	2
2.2	Розробка компетентісно орієнтованих інтерактивних практичних робіт у класах НУШ	A2, A3, Г2	2
2.3	Від документального кадру до живого уроку: сучасні методи викладання історії	A2, B3, Г1	2
2.4	Концептуальні засади реформування історичної освіти. Концентричний підхід до вивчення історії	A2, B3	2
2.5	Історичне краєзнавство: збережемо історичну пам'ять	A2, A3, Г2	2
2.6	Проектна робота на уроках історії: від ідеї до втілення за допомогою Canva	A2, B3, Г1	2
<i>Усього годин за модулем</i>			12
3.	Модуль 3. Сучасні підходи до організації освітнього процесу		
3.1	Діяльнісний підхід у практичних роботах з історії: синхронний та асинхронний варіанти	A2, A3	2
3.2	Інноваційність у педагогічній практиці вчителя історії	A2, A3, Г2	2
3.3	Як підготуватися до сертифікації вчителя історії та громадянських дисциплін: поради з практики	A2, Г1, Г3	2
3.4	Оцінювання рівня сформованості компетентностей на уроках історії	A2, Г1, Г2	2
<i>Усього годин за модулем</i>			8
4.	Модуль 4. Діагностико-аналітичний		
4.1	Настановне заняття. Вхідне діагностування		2
4.2	Підсумкове тестування		2
<i>Усього годин за модулем</i>			4
<i>Разом годин / кредитів за освітньою програмою</i>			30 / 1

Рекомендована література

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ:

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <http://surl.li/kenu>
2. Додаток до листа «Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2023/2024 навчальному році»
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-u-20232024-navchalnomu-roci>
3. Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
4. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
6. Інформаційні матеріали щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/64e/df5/360/64edf5360d382592899413.pdf>
7. Конвенція про права дитини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
8. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Концепцію національно-патріотичного виховання в системі освіти України та Заходи щодо її реалізації до 2025 року (Наказ МОН № 527 від 06.06.2022 року, зі змінами Наказ МОН № 586 від 23 червня 2022 року). URL: <http://surl.li/ceowq>
10. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
11. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.12.2020 № 1504 «Деякі питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників» URL: <https://cutt.ly/EFkPV0H>
12. Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 №698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам» URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/87299/
13. Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в 5-11 класах ЗЗСО з навчанням українською мовою URL: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/16NyRYEKgeQ4T5BE68La-s2gn0q2MPyIWSWx-Vdw-zmA/edit#gid=1437528076>
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 27.12.2019 №

1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>

15. Порядок перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України №1456 від 23.12.2021 року). URL: <http://surl.li/bsfhhb>

16. Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства і освіти в галузі прав людини (прийнята 11 травня 2010 року 120-им засіданням Комітету Міністрів Ради Європи). URL: <http://surl.li/adclc>

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Головіна О. “Нова українська школа” Емпатія, або навіщо говорити з дітьми про почуття. URL: <https://nus.org.ua/articles/empatiya-abo-navishho-govoryty-z-ditmy-pro-pochuttya/>

2. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навч.-метод, посіб. Київ, 2018. 174 с.

3. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посібник / Автори-укладачі: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: АПН, 2002. – 136 с.

4. Лайфхаки для ефективного спілкування: як комунікувати, що читати та яких помилок уникати. URL: <http://surl.li/cuzxz>

5. Методичні рекомендації: «Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення»(схвалені для використання в загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 16.06.2017). URL: www.facebook.com/lastradaukraine

6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.

7. Нова українська школа: путівник для вчителя 5–6 класів : навчально-методичний посібник / за ред. А. Л. Черній; відп. за вип. В. М. Салтишева. Рівне : РОППО, 2022. 168 с.

8. Онопрієнко О. В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення / О. В. Онопрієнко // Український педагогічний журнал. - 2016. - № 4. - С. 36-42.

9. Осіна Н.А. Технології та інструменти розвитку критичного та креативного мислення. URL: <http://nmc-pto.zp.ua/wp-content/uploads/2015/04/Tehnolohiji-ta-instrumenty-rozvytku-u-krytychnoho-ta-kreatyvnoho-myslennya-Osina-N.A..pdf>

10. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання / Олена Пометун. - Київ : [Б. в.], 2007. - 141 с.

11. Соціальні навички – ключ до успішного життя. URL: <http://surl.li/crrbf>

12. Універсальний дизайн в освіті: посібник / Під заг. ред. Софій Н. З. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

13. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод, посіб. О. Пометун. Київ, 2020. 104 с.

14. Формувальне оцінювання: означення, техніки і інструменти [Електронний ресурс] : [блог] : україн. версія - Режим доступу : <https://formativeasua.blogspot.com/> (дата звернення: 09.05.2022). - Назва з екрана.
15. Що таке емоційний інтелект? URL: <https://kalamar.ua/emotion-intellekt/>
16. Які навички варто розвивати, щоб бути успішними у майбутньому. URL: <http://surl.li/cuzyj>

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Державний стандарт базової середньої освіти. 5 – 9 класи Нової української школи. Презентація МОНУ. URL: <http://surl.li/bubyi>
2. ЗНО онлайн. URL: <https://zno.osvita.ua/>
3. «Інтернет, який ми хочемо – посібник для учителів» (TheWebWeWant). URL: <http://surl.li/adchx>
4. «Інтернет, який ми хочемо – посібник для підлітків» (TheWebWeWant). URL: <http://surl.li/adcid>
5. «Онлайнк». URL: <http://surl.li/adcik>

ІНФОРМАЦІЙНІ СТОРІНКИ

1. www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України
2. <https://edu-post-diploma.kharkov.ua/> – сайт КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
3. <https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти і науки України
4. <https://www.facebook.com/UAMON/> – Фейсбук сторінка МОН
5. <https://nus.org.ua/> – сайт «Нова українська школа»
6. <https://www.facebook.com/nus.org.ua/> – Фейсбук сайту «Нова українська школа»
7. <https://imzo.gov.ua/> – сайт Інституту модернізації змісту освіти МОН України
8. <http://osvita.ua/> – сайт Освіта.ua
9. <https://www.facebook.com/osvita.ua> – Фейсбук сайту Освіта.ua
10. <https://testportal.gov.ua/> - Український центр оцінювання якості освіти